



OLIMPIADA INTERNAȚIONALĂ DE LECTURĂ
3 septembrie 2018
Nivelul 3 – clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text de la cele trei subiecte, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

MARINA
(fragment)

de Carlos Ruiz Zafón

În perioada care mai rămăsese din toamnă, vizitele mele la casa lui Germán și a Marinei au devenit un ritual zilnic. Îmi petreceam zilele visând cu ochii deschiși, așteptând clipa când urma să fug spre străduța lor tainică. Acolo mă așteptau noii mei prieteni, cu excepția zilelor de luni, când Marina îl însoțea pe Germán la spital, pentru tratament. Beam cafea și sporovăiam în penumbra saloanelor. Germán s-a învoit să-mi predea primele lecții de șah. În ciuda acestor lecții, Marina izbutea să mă facă șah mat în cinci sau șase minute, dar eu nu-mi pierdeam speranțele.

Treptat, aproape pe nesimțite, lumea lui Germán și a Marinei a ajuns și a mea. Casa lor, amintirile ce păreau să plutească în aer au devenit ale mele. Am aflat că Marina nu mergea la școală pentru a-și însoți și îngriji tatăl. Mi-a spus că Germán o învățase să citească, să scrie și să judece.

— Toată geografia, trigonometria și aritmetica lumii nu te ajută cu nimic dacă nu înveți să gândești singur, se justifica Marina. Și în nicio școală nu te învață așa ceva. Nu figurează în programă.

Germán îi deschisese mintea spre lumea artei, istoriei, științei. Biblioteca alexandrină din casa lor devenise universul ei. Fiecare carte era o poartă spre lumi și idei noi. Într-o seară de la sfârșitul lui octombrie, ne-am așezat pe pervazul unei ferestre de la etajul doi, pentru a privi luminile ce se întrezăreau în depărtare pe dealul Tibidabo. Marina mi-a mărturisit că visa să ajungă scriitoare. Avea un cufăr doldora de istorii și povestiri pe care le scrisese începând de la nouă ani. Când i-am cerut să-mi arate una dintre ele, m-a privit de parcă eram băut și m-a refuzat categoric. „Asta-i ca și cu șahul”, mi-am spus. Trebuie să am răbdare.

Adesea, mă opream și-i priveam pe Germán și Marina când nu mă vedeau. Se distrau, citeau ori se înfruntau în tăcere pe tabla de șah. Legătura lor nevăzută, lumea aparte pe care și-o construiseră departe de toți și de toate erau ceva minunat. Un miraj pe care uneori mă temeam să nu-l distrug cu prezența mea. În acele zile, întorcându-mă la internat, mă simțeam omul cel mai fericit din lume numai pentru că o împărtășeam cu ei.

Fără să mă întreb de ce, am făcut din prietenia lor un secret. Niciodată nu vorbisem despre ei cu nimeni, nici măcar cu colegul meu JF. În doar câteva săptămâni, Germán și Marina deveniseră viața mea secretă și, la drept vorbind, singura viață pe care voiam s-o trăiesc. Îmi amintesc că, odată, Germán s-a dus devreme să se odihnească, scuzându-se ca întotdeauna cu vorbele lui alese de domn din secolul al XIX-lea. Eu am rămas singur cu Marina în salonul cu portrete. Ea mi-a surâs enigmatic și mi-a povestit că scria despre mine. Am rămas uluit.

— Despre mine? Ce înseamnă să scrii despre mine?

— Vreau să spun că scriu despre tine, cu privire la tine.

— Asta am priceput și eu.

Marina se amuza de nervozitatea mea subită.

— Și ce? a întrebat. Te consideri atât de urât, încât crezi că nu merită să scriu despre tine?

N-am avut răspuns la întrebare. Am preferat să-mi schimb strategia și să atac. Așa mă învățase Germán la lecțiile de șah. Strategia de bază: când ești prins cu pantalonii în vine, strigă și atacă.

— Mă rog, dacă-i așa, va trebui să mă lași să citesc, am replicat.

Nehotărâtă, Marina a ridicat dintr-o sprânceană.

— Am dreptul să știu ce se scrie despre mine, am adăugat.

— Poate că n-o să-ți placă.

— Poate că nu. Sau poate că da.

— Am să mă gândesc.

— Am să aștept.

Frigul a venit la Barcelona în stilul lui obișnuit, ca meteoriții. În mai puțin de o zi, termometrele puteau să-și vadă buricul. Armate de paltoane au părăsit debaralele, înlocuind ușoarele pardesie de toamnă. Ceruri de oțel și furtuni ce mușcau urechile au pus stăpânire pe străzi. Germán și Marina m-au uimit, dăruindu-mi o căciulă de lână care costase, probabil, o avere.

— Ca să-ți aperi ideile, amice Óscar, m-a lămurit Germán. Să nu-ți înghețe creierul.

La jumătatea lui noiembrie, Marina m-a anunțat că trebuia să plece pentru o săptămână cu Germán la Madrid. Un medic de la spitalul La Paz, o adevărată eminență, acceptase să-i facă lui Germán un tratament încă în stadiu experimental, ce fusese folosit doar de două ori în Europa.

— Se spune că medicul acesta face minuni, nu știu, a spus Marina.

Gândul de a sta o săptămână fără ei mi-a căzut ca o căramidă în cap. M-am străduit s-o ascund, dar în van. Marina citea în mine ca într-o carte. M-a bătut cu palma peste mână.

— Ei, nu-i decât o săptămână, nu? Și pe urmă ne revedem.

Am consimțit fără să găsesc vorbe de consolare.

— Vorbeam ieri cu Germán că poate accepți să ai grijă de Kafka și de casă în aceste zile, a propus Marina.

— Firește. Fac orice aveți nevoie.

Fața i s-a luminat.

Marina m-a privit lung o clipă. În spatele surâsului ei, ochii cenușii emanau o tristețe luminoasă, care m-a dezarmat.

— Să te-audă Dumnezeu.

Trenul de Madrid pleca din gara Franța la nouă dimineața. Eu o ștersesem în zori. Cu economiile făcute, am luat un taxi, ca să-i iau pe Germán și pe Marina și să-i duc la gară. Dimineața de duminică plutea în cețuri albastrii, ce se topeau sub ambra zorilor timizi. Am mers o parte din drum în tăcere. Aparatul de taxat al bătrânului SEAT 1500 țacănea ca metronomul.

— N-ar fi trebuit să te deranjezi, prietene Oscár, a spus Germán.

— Nu-i niciun deranj, am replicat. Chiar dacă frigul e mare, n-are să ne înghețe sufletul, așa-i?

Ajungând în gară, Germán s-a instalat într-o cafenea, iar Marina și cu mine ne-am dus la ghișeu, să cumpărăm biletele pe care le rezervasem. La plecare, Germán m-a îmbrățișat atât de strâns, că am fost gata să izbucnesc în plâns. Ajutat de un hamal, a urcat în vagon și m-a lăsat singur, ca să-mi iau rămas-bun de la Marina. Ecoul a mii de voci și fluierături se pierdea sub bolta enormă a gării. Ne-am privit în tăcere, aproape cu coada ochiului.

— Ei bine, am zis.

— Nu uita să încălzești laptele, deoarece...

— ...Kafka urăște laptele rece, mai ales după ce face o crimă, știu asta. Conașul motan.

Șeful de gară se pregătea să dea plecarea cu stegulețul lui roșu. Marina a suspinat.

— Germán e mândru de tine, a spus.

— N-are de ce.

— O să ne fie dor de tine.

— Așa crezi tu. Hai, urcă.

Brusc, Marina s-a aplecat și mi-a atins buzele cu ale ei. Înainte să pot clipi, a urcat în tren. Am rămas privind cum trenul se afunda în negură. Când zgomotul i s-a pierdut, m-am îndreptat spre ieșire. Îmi spuneam că nici nu ajunsesem să-i vorbesc Marinei despre ciudata viziune avută în casa lor în noaptea cu furtuna. Cu timpul, preferasem s-o uit și ajunsesem să mă conving că totul fusese rodul fanteziei mele. Ajunsesem în marele hol al gării, când un hamal s-a apropiat de mine oarecum agitat.

— Păi... Mi-au dat asta pentru matale.

Mi-a întins un plic de culoarea ochiului.

— Cred că te înșeli, am spus.

— Nu, nu. Doamna aia mi-a zis să ți-l dau, a stăruit hamalul.

— Care doamnă?

Hamalul s-a întors și a arătat spre porticul ce dădea în Paseo Colón. Șuvițe de ceață marină măturau treptele de la intrare. Acolo nu era nimeni. Hamalul a dat din umeri și s-a îndepărtat.

Perplex, m-am apropiat de portic și, ieșind în stradă, am văzut-o. Doamna în doliu [...] urca într-o anacronică trăsură cu cai. S-a întors să mă privească o clipă. Avea chipul ascuns sub un voal de culoare închisă, o pânză de păianjen din oțel. O secundă mai târziu, portiera trăsorii s-a închis, iar vizitiul, ascuns cu totul într-un palton gri, a dat bice cailor. Trăsura s-a îndepărtat în cea mai mare grabă prin traficul de pe Paseo Colón, îndreptându-se și pierzându-se spre Ramblas.

Eram deconcertat și nu-mi dădeam seama că tot mai țineam în mână plicul dat de hamal. Când l-am zărit, l-am deschis. Conținea o carte de vizită veche. Pe ea se putea citi o adresă:

Mihail Kolvenik

Strada Princesa, 33, et. 4, în stânga

Traducere din limba spaniolă de Ileana Scipione

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Marina vrea să devină:

- a. arhitect.
- b. bibliotecară.
- c. scriitoare.
- d. sculptoriță.

2. Marina trebuie să plece cu Germán la:

- a. Madrid.
- b. Málaga.
- c. Mauresa.
- d. Mataró.

3. Marina și Germán îi dăruiesc lui Oscár:

- a. o căciulă de blană.
- b. o căciulă de lână.
- c. o pereche de mănuși.
- d. un fular de lână.

4. Kafka este:

- a. numele unui vecin al Marinei.
- b. numele unui prieten al Marinei.
- c. numele tatălui Marinei.
- d. numele motanului Marinei.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea din text a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Marina își ia rămas-bun de la Oscár.
- 2. Marina și Germán trebuie să plece pentru o săptămână din Barcelona.
- 3. Marina are un cuțar plin de istorii și povestiri.
- 4. Marina și Germán devin prietenii secreți ai tânărului.
- 5. Marina urcă în tren.
- 6. Marina izbutește să-l facă șah mat pe tânăr în cinci sau șase minute.
- 7. Marina și tânărul merg la ghișeu să cumpere biletele rezervate.
- 8. Marina îi mărturisește tânărului că vrea să scrie despre el.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează un motiv pentru care tânărul îi vizitează pe Germán și Marina.
2. Explică de ce biblioteca alexandrină a devenit universul Marinei.
3. Motivează plecarea Marinei și a lui Germán din Barcelona.
4. Prezintă motivul pentru care tânărul se simte deconcertat.

D. (12 puncte)

Imaginează-ți că ești Oscár, protagonistul din textul *Marina* de Carlos Ruiz Zafón. Redactează o scrisoare de cel mult 30 de rânduri, alcătuită din trei paragrafe, care să facă referire la experiența trăită în ziua plecării prietenilor tăi, Germán și Marina, din Barcelona. În primul paragraf vei reface contextul, în al doilea paragraf vei evidenția trăirile/emoțiile/sentimentele pe care ți le-a provocat întâmplarea, iar în cel de-al treilea îți vei prezenta intențiile. Scrisoarea va fi adresată lui Mihail Kolvenik.

Notă

Data redactării scrisorii este 1 noiembrie 2018.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

POVESTEA CAFENELELOR

de Adrian Majuru

Povestea cafenelelor este aproape la fel de veche cu aceea a orașului București. Potrivit unei legende, primul român care ar fi cunoscut cafeaua, undeva la începutul secolului al XVI-lea, a fost logofătul Tăutu, trimis de Bogdan cel Orb la sultan cu o solie. Tăutu a fost servit cu o băutură fierbinte, pe care neștiind cum s-o bea, a dat-o peste cap și și-a opărit limba. Dar nu a trecut prea multă vreme până când valahii au putut servi deja cafeaua mult dorită, prin zona Băncii Naționale de azi, unde s-a aflat prima cafenea atestată documentar pentru anul 1667. Ea a fost deschisă de un fost ienicer pe nume Kara Hamie, în vremea lui Radu Leon, iar prăvălia lui a existat în preajma Hanului „Șerban Vodă” și, implicit, a Curții Domnești.

Numele de *cafenea* vine din cuvântul turcesc *kahvehane*, care înseamnă local public „în care se poate bea cafea după moda turcească, unde oamenii puteau să joace zaruri, table sau ghiordum (un joc de cărți) și să fumeze tutun, în schimbul unui preț relativ mic”, cum descrie George Potra.

Ei bine, iată cum un obicei oriental a supraviețuit în reperele sale generale până astăzi, deoarece cafeaua contemporană respectă tradiția [...]. Cafeaua își schimbă fizionomia și demografia consumatorilor în cursul secolului al XIX-lea, pe măsură ce Europa recuperează și integrează cultural spațiul țărilor române. De la mijlocul secolului al XIX-lea au apărut cafenele celebre, multe dintre ele dispărând în ultimii cincizeci de ani.

Cafeaua restaurantului „Capșa”, de pildă, devenise către 1860-1870 „cea mai mare cofetărie din București, consacrată în tot sud-estul Europei”. A fost o cafenea exclusiv a protipendadei. Boema literară a pătruns aici abia după Primul Război Mondial. Au trecut pragul cafenelei personalități celebre precum: Sarah Bernhardt, Enrico Caruso, Ysaye, prinții Urusoff și Gorceacov, marele duce al Rusiei, Nicolae, împăratul Franz Joseph, tenorul Josef Schmidt, dansatoarea Josephine Baker etc.

Renumită a fost și cafeaua „Corso”, aflată până la 1939 în fața restaurantului „Cina” de azi. Era al doilea loc de întâlnire a boemei bucureștene după „Capșa”, fiind cultivată de intelectuali variați, de la muzicieni și gazetari de faimă, până la nu mai puțin faimoșii escroci internaționali, dar și de multe femei interesante, dornice să fie văzute în compania protipendadei vremii. În vecinătate se afla cafeaua „Kübler”, la parterul hotelului „Imperial”, foarte apreciată și ea de boema literară, care-și avea aici încropit cenaclul *Literatorul*.

Să nu uităm de vestita cafenea „Riegler”, existentă până la 1940 la parterul hotelului „Hugues”, aflat vizavi de fostul Teatru Național; cafeaua a fost condusă de francezul Georges Riegler. În toamna anului 1936, la parterul hotelului „Luvru” (astăzi „Capitol”), belgianul Haitz a deschis o altă cafenea, renumită curând pentru clientela ei, „Café Royal”. A fost desființată în 1945. Deosebit de faimoasă pentru boema mijlocie alcătuită din pictori, actori și scriitori cu pungi mai modeste a fost

„Café de la Paix”, aflată alături de fostul restaurant „Simplon” de pe Calea Victoriei. A dispărut și ea către 1948, sub pala înghețată a sărăciei.

Contemporană cu investiția fraților Capșa a fost cofetăria și cafeneaua polonezului Fialkovsky, care a rezistat între 1853-1898 la parterul casei „Török”, pe locul căreia se află astăzi blocul „Adriatica”, lângă „Novotel”. Am putea încheia scurtul nostru periplu cu renumita cafenea „Nestor”, dispărută în urma cutremurului din 1977 și pe locul căreia se află astăzi hotelul „București”.

text preluat de pe www.bucurestiivechisinoi.ro

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Menționează anul în care a fost atestată documentar prima cafenea din București și numele celui care a înființat-o.
2. Numește două cafenele bucureștene, frecventate de boema artistică.
3. Precizează o cauză a dispariției unei celebre cafenele bucureștene, valorificând textul dat.
4. Prezintă un motiv pentru care obiceiul de a merge la cafenea a supraviețuit de-a lungul timpului, justificându-ți răspunsul cu o secvență din text.

B. (12 puncte)

Imaginează-ți că o librărie-cafenea inițiază un concurs de eseuri pornind de la întrebarea: *Există o cultură a cafenelelor?* Redactează un text de cel mult 30 de rânduri care să reprezinte eseuul cu care participi la acest concurs.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Privește cu atenție imaginea/captura de ecran de mai jos.

1. Notează numărul ediției la care a ajuns Transilvania International Film Festival (TIFF) și perioada în care s-a desfășurat festivalul anul acesta.
2. Menționează care sunt limbile în care este disponibilă prezentarea site-ului oficial TIFF.
3. Precizează denumirea site-ului oficial al festivalului.
4. Explică relația dintre imaginea din stânga paginii și evenimentul promovat pe site-ul oficial al festivalului.

TIFF Transilvania International Film Festival

Caravana

TIFF

Galati

Parcarea Casei de Cultură
24 - 26 august

CARAVANA TIFF AJUNGE LA GALATI

INTRAREA LIBERĂ

Sponsor de BANCA TRANSILVANIA
Partener media: Europa, AGERPRES, OBSERVATOR CULTURAL, mediatrust